

NGHỊ QUYẾT
CỦA BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ TỈNH
về bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của
các dân tộc gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2021 - 2025,
định hướng đến năm 2030

I- TÌNH HÌNH VÀ NGUYÊN NHÂN

Những năm qua, công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc luôn được các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội từ tỉnh đến cơ sở, các tầng lớp nhân dân quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện, đạt được những kết quả tích cực: Nhiều di sản văn hóa vật thể được kiểm kê, lập hồ sơ khoa học; nhiều phong tục, tập quán tốt đẹp của các dân tộc được nghiên cứu, sưu tầm, phục dựng, truyền dạy. Các giá trị văn hóa truyền thống về trang phục, kiến trúc nhà ở, dân ca, dân vũ, kỹ thuật chế tác và sử dụng nhạc cụ, nghề thủ công truyền thống, ẩm thực, tri thức dân gian,... được bảo tồn, phát huy. Một số giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc đã trở thành sản phẩm du lịch đặc sắc, thu hút đông đảo du khách, mang lại thu nhập góp phần nâng cao đời sống Nhân dân và phát triển văn hóa, con người Lai Châu.

Tuy nhiên, công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc vẫn còn những hạn chế, bất cập, chưa có nhiều đóng góp tích cực cho sự phát triển kinh tế - xã hội, nhất là phát triển du lịch của địa phương. Việc bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế; nhiều giá trị văn hóa đã có kết quả nghiên cứu nhưng chưa được đưa vào sử dụng; tiếng nói, chữ viết, phong tục, tập quán, văn hóa đặc trưng của một số dân tộc thiểu số có nguy cơ bị mai một. Mối quan hệ giữa bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống với phát triển trong quản lý văn hóa chưa được giải quyết hài hòa. Đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa chưa đáp ứng yêu cầu, chưa phát huy được tối đa vai trò của các nghệ nhân dân gian; nguồn nhân lực hoạt động trong lĩnh vực du lịch còn thiếu và chưa chuyên nghiệp;...

Nguyên nhân chủ yếu của những hạn chế trên là do một số cấp ủy, chính quyền, đoàn thể, các tổ chức xã hội và một bộ phận Nhân dân nhận thức chưa đầy đủ về vị trí, vai trò của việc bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc đối với phát triển bền vững đất nước và địa phương. Đầu tư cho hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa, lịch sử gắn với phát triển du lịch còn thấp, chưa tương xứng và còn dàn trải, chủ yếu lồng ghép với các nguồn

vốn khác; việc huy động nguồn lực xã hội hóa còn ít, chưa hiệu quả. Hạ tầng du lịch, hệ thống thiết chế văn hóa còn thiếu, chưa đồng bộ. Chưa có cơ chế, chính sách, lộ trình cụ thể đối với công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh.

II- QUAN ĐIỂM VÀ MỤC TIÊU

1. Quan điểm

- Bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc là nhiệm vụ quan trọng, cần thiết của tỉnh; là sự nghiệp của toàn dân dưới sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, quản lý của chính quyền, Nhân dân là chủ thể thực hiện.

- Bảo tồn bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc phải gắn với ngăn chặn, xoá bỏ hủ tục lạc hậu; đồng thời phát triển văn hóa, xây dựng con người mới, nếp sống mới, góp phần tạo nên những giá trị văn hóa đặc sắc của đồng bào các dân tộc Lai Châu.

- Giá trị văn hóa đặc sắc các dân tộc phải trở thành nguồn lực cho phát triển kinh tế - xã hội, nhất là phát triển du lịch. Lấy bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc làm điều kiện cốt lõi để xây dựng môi trường du lịch bền vững, tạo ra các sản phẩm du lịch độc đáo, hấp dẫn nhằm nâng cao chất lượng và khả năng cạnh tranh cho du lịch Lai Châu.

2. Mục tiêu

2.1. Mục tiêu chung

Tập trung nghiên cứu, bảo tồn, trao truyền giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc tỉnh Lai Châu một cách khoa học và hệ thống. Khơi dậy, phát huy tiềm năng giá trị, di sản văn hóa, hướng tới hình thành một số không gian văn hóa dân tộc tiêu biểu, xây dựng môi trường văn hóa, đời sống văn hóa lành mạnh trong Nhân dân. Huy động nguồn lực đầu tư, quản lý, bảo vệ, khai thác và phát huy giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh, mở rộng quan hệ đối ngoại.

2.2. Mục tiêu cụ thể

a) Giai đoạn 2021 - 2025

(1). Hằng năm, phấn đấu mỗi dân tộc được bảo tồn ít nhất 01 di sản văn hóa truyền thống tốt đẹp, trong đó ưu tiên: Lễ hội, chữ viết, ẩm thực, trang phục, nghề thủ công truyền thống, nghệ thuật trình diễn dân gian.

(2). Bảo tồn, phát huy các di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; 02 di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại; xây dựng 03 hồ sơ khoa học đề nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; xây dựng bộ sưu tập hiện vật và phim tư liệu vùng văn hóa các dân tộc cư trú thành cộng đồng phục vụ công tác trưng bày chuyên đề gắn với phát triển du lịch.

(3). Xây dựng 05 sản phẩm du lịch đặc trưng gắn với phát triển du lịch cộng đồng, trong đó có ít nhất 01 sản phẩm du lịch đạt sản phẩm OCOP 4-5 sao.

(4). Xây dựng 3 điểm trưng bày, giới thiệu sản phẩm văn hóa, sản phẩm OCOP, nông sản gắn với các điểm thăm quan, du lịch.

(5). Tốc độ tăng trưởng khách du lịch tăng 20%/năm; tổng doanh thu đạt trên 2.350 tỷ đồng.

(6). Phân đầu xây dựng 01 bản du lịch cộng đồng tiêu biểu quốc gia, tiến tới đề nghị công nhận điểm du lịch cộng đồng ASEAN.

b) Giai đoạn 2026 - 2030

(1). Bảo tồn, phát huy di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, tiến tới đề nghị UNESCO vinh danh 01 di sản là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại; phân đầu xây dựng mới và nâng tầm thêm 01 bản du lịch cộng đồng thành làng văn hóa đặc trưng, tiêu biểu của quốc gia.

(2). Tiếp tục đầu tư, nâng cấp, phát triển 01 chợ phiên truyền thống trở thành trung tâm giao lưu văn hóa, trao đổi sản phẩm du lịch, sản phẩm nông nghiệp vùng Tây Bắc.

(3). Tập trung xây dựng 01 - 02 sản phẩm du lịch văn hóa thường niên của tỉnh góp phần xây dựng thương hiệu du lịch Lai Châu.

(4). Xây dựng 01 - 02 sản phẩm du lịch sinh thái lòng hồ gắn với trải nghiệm văn hóa tốt đẹp các dân tộc.

III- NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP

1. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền, sự phối hợp của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội và sự tham gia của các tầng lớp Nhân dân trong việc bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc

Tiếp tục quán triệt, tuyên truyền thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; nâng cao nhận thức, phát huy vai trò, trách nhiệm của các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân trong thực hiện nhiệm vụ bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc gắn với phát triển du lịch.

Nâng cao hiệu quả quản lý của nhà nước về bảo tồn di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch; tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân tham gia đầu tư, khai thác, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa truyền thống. Thực hiện có hiệu quả phân cấp quản lý di tích, danh lam, thắng cảnh, xây dựng mô hình tổ chức, hoạt động của các ban quản lý di tích, điểm du lịch phù hợp với quy mô, tính chất loại hình, tình hình và điều kiện thực tế ở địa phương. Đưa mục tiêu, nhiệm vụ bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc

gắn với phát triển du lịch vào chương trình hành động, kế hoạch thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội hằng năm của các địa phương, đơn vị.

Tăng cường sự phối hợp của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội, nghề nghiệp và các cơ quan thông tấn báo chí trong việc tuyên truyền, quảng bá về bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc gắn với phát triển du lịch của tỉnh.

2. Đẩy mạnh việc nghiên cứu, sưu tầm, phục dựng, lưu giữ, bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống

Ưu tiên triển khai các đề tài khoa học nghiên cứu, bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc. Thực hiện tốt công tác kiểm kê, lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa vật thể, phi vật thể tại địa phương thông qua việc tư liệu hóa, vật thể hóa di sản văn hóa nhằm nhận diện và xác định giá trị của từng loại di sản văn hóa trong cộng đồng trên cơ sở đó đề xuất phương án bảo tồn, phát huy một cách hiệu quả.

Quan tâm ứng dụng khoa học, công nghệ để nghiên cứu, sưu tầm, tư liệu hóa các loại hình di sản văn hóa phi vật thể, đặc biệt là các loại hình có nguy cơ mai một; nghiên cứu, biên soạn, giới thiệu các loại hình di sản văn hóa phi vật thể tiêu biểu của tỉnh. Thực hành bảo tồn các di sản văn hóa phi vật thể ngay chính trong đời sống cộng đồng; phát huy vai trò của các quy ước, hương ước trong bảo tồn các giá trị văn hóa.

Tổ chức phục dựng, trình diễn, truyền dạy, sáng tạo, phổ biến văn hóa truyền thống trong cộng đồng, gia đình, trường học. Phục hồi và nâng cao một số lễ hội tiêu biểu có thể tổ chức định kỳ hằng năm. Xây dựng các đội văn nghệ truyền thống thôn bản, câu lạc bộ văn nghệ dân gian cấp xã.

Lựa chọn phục dựng không gian văn hóa dân tộc tiêu biểu ở các bản, các chợ phiên nhằm bảo lưu, trao truyền các loại hình văn hóa truyền thống như: Nhà ở, nghề thủ công, ẩm thực, các loại hình dân ca, dân vũ, lễ hội... tạo ra các sản phẩm văn hóa đáp ứng nhu cầu du lịch cộng đồng, du lịch văn hóa,...

Khuyến khích đội ngũ nghệ nhân trao truyền bí quyết, kiến thức di sản văn hóa phi vật thể cho thế hệ trẻ; quan tâm việc truyền dạy các giá trị văn hóa đặc sắc trong các nhà trường. Khuyến khích các tầng lớp nhân dân sáng tạo và phát huy các giá trị văn hóa tốt đẹp; đấu tranh phòng, chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa phẩm độc hại, mê tín dị đoan, bài trừ các hủ tục lạc hậu.

3. Sử dụng các giá trị văn hóa đặc sắc để phát triển du lịch

Lựa chọn, có định hướng cụ thể đối với việc sử dụng giá trị văn hóa đặc sắc, tốt đẹp các dân tộc trong phát triển du lịch, đảm bảo phù hợp với thực tiễn địa phương. Tiếp tục tổ chức các hoạt động lớn như ngày hội văn hóa thể thao các dân tộc, liên hoan ca múa nhạc dân gian, triển lãm văn hóa dân tộc gắn với thực hiện tốt công tác giới thiệu, quảng bá các bản sắc văn hóa đặc trưng, tiêu biểu của từng dân tộc, địa phương đến với du khách, bạn bè trong và ngoài nước.

Có cơ chế, nguồn lực để sử dụng, phát huy giá trị văn hóa tốt đẹp của các dân tộc vào du lịch cộng đồng, tạo thành các sản phẩm du lịch văn hóa đặc sắc; ưu tiên thực hiện đối với một số điểm du lịch cộng đồng có điều kiện, lợi thế, tiêu biểu của tỉnh.

Xây dựng phương án sắp xếp không gian các điểm du lịch cộng đồng. Lựa chọn các bản, các điểm cộng đồng dân cư có các sản phẩm văn hóa truyền thống đặc sắc để phát triển du lịch.

4. Xây dựng cơ chế, chính sách, tập trung các nguồn lực cho bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống các dân tộc

Nghiên cứu ban hành các chính sách đầu tư, nâng cấp các thiết chế văn hóa ở cơ sở, thiết chế du lịch; chính sách hỗ trợ, đãi ngộ các nghệ nhân, người nắm giữ và thực hành di sản trong nghiên cứu, sưu tầm, thực hành truyền dạy; hỗ trợ hoạt động đội văn nghệ quần chúng; chính sách khuyến khích các hoạt động hợp tác, liên kết trong bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa đặc sắc tốt đẹp các dân tộc;...

Huy động mọi nguồn lực cho bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc gắn với phát triển du lịch. Ưu tiên bố trí vốn đầu tư từ nguồn ngân sách nhà nước để phát huy tiềm năng, lợi thế của từng địa phương; đồng thời, lồng ghép phù hợp với các nguồn vốn thực hiện các chương trình, dự án, các cuộc vận động khác. Đẩy mạnh xã hội hóa nhằm huy động các nguồn lực hỗ trợ cho sưu tầm, bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc.

5. Nâng cao chất lượng công tác cán bộ, đào tạo nguồn nhân lực

Củng cố, kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về văn hóa, du lịch phù hợp với tình hình thực tế của tỉnh; Ưu tiên đào tạo, tập huấn, nâng cao kiến thức, kỹ năng cho đội ngũ cán bộ văn hóa cơ sở, đội ngũ cán bộ làm công tác nghiên cứu, sưu tầm,... về giá trị văn hóa các dân tộc.

Xây dựng, phát triển đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ trong các dân tộc thiểu số; nâng cao chất lượng đội ngũ lao động trong lĩnh vực du lịch văn hóa, cộng đồng; tổ chức các lớp tập huấn, hướng dẫn cách làm du lịch văn hóa cho người dân bản địa ở các điểm du lịch.

Chú trọng phát hiện, xét duyệt, đề nghị Nhà nước công nhận danh hiệu Nghệ nhân ưu tú, Nghệ nhân nhân dân về văn hóa dân gian trong cộng đồng các dân tộc; phát huy vai trò các nghệ nhân, người có uy tín trong cộng đồng.

6. Tăng cường liên kết, hợp tác trong bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc và phát triển du lịch.

Xây dựng nội dung hợp tác và phối hợp để triển khai hoạt động ngoại giao, trao đổi và phổ biến sâu rộng giá trị văn hóa của cộng đồng các dân tộc trên địa bàn cũng như các hoạt động văn hoá, nghệ thuật gắn với quảng bá du lịch và xúc tiến thương mại, hợp tác đầu tư,... Tăng cường liên kết với các tỉnh trong

khu vực, các tỉnh, thành phố có thị trường khách du lịch lớn. Tạo mọi điều kiện để các nghệ nhân, chủ thể văn hóa, các cơ quan, các tổ chức xã hội - nghề nghiệp có nhiều cơ hội giao lưu, quảng bá văn hóa truyền thống.

Phối hợp với các cơ quan thông tấn, báo chí, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và các địa phương để quảng bá các giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc của đồng bào các dân tộc, những tiềm năng du lịch của Lai Châu.

Tiếp tục tổ chức các sự kiện văn hóa, du lịch, các hoạt động tuyên truyền, quảng bá, giới thiệu các giá trị văn hóa đặc sắc của các dân tộc Lai Châu, các sản phẩm du lịch văn hóa tại các trung tâm kinh tế, văn hóa, du lịch lớn trong nước.

IV- TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan, đơn vị tổ chức quán triệt, phổ biến Nghị quyết này đến cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân; xây dựng chương trình, kế hoạch cụ thể để thực hiện.

2. Đảng đoàn HĐND tỉnh lãnh đạo HĐND tỉnh ban hành các cơ chế, chính sách, bố trí ngân sách để thực hiện Nghị quyết này và giám sát việc thực hiện.

3. Ban cán sự đảng UBND tỉnh lãnh đạo UBND tỉnh xây dựng đề án, chương trình, kế hoạch cụ thể để thực hiện Nghị quyết này; định kỳ phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy báo cáo kết quả thực hiện với Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh.

4. Ủy ban Kiểm tra Tỉnh ủy chủ trì, phối hợp với các ban đảng tỉnh tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy tổ chức kiểm tra, giám sát việc thực hiện Nghị quyết.

5. Văn phòng Tỉnh ủy chủ trì, phối hợp với các ban đảng tỉnh theo dõi, đôn đốc việc triển khai thực hiện, báo cáo Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh.

Nghị quyết này phổ biến đến các tổ chức đảng, đảng viên và nhân dân trong tỉnh để thực hiện./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng (b/c),
- Văn phòng Trung ương Đảng,
- Các ban xây dựng Đảng Trung ương,
- Các ban đảng, cán sự đảng, đảng đoàn,
- Các sở, ban, ngành, đoàn thể tỉnh,
- Các huyện ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc,
- Các cơ quan thông tin, báo chí,
- Các đ/c Tỉnh ủy viên,
- Lưu VPTU.

GIÀNG PÁO MỸ